І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. в Ню Йорку:
BArcly 7-4125

РІК LXVII. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 10-го ВЕРЕСНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, SEPTEMBER 10, 1960 No. 174. VOL. LXVII.

ПРЕЗИДЕНТ ТАВРУЄ СОВЕТСЬКУ ТЕХНОЛОГІЮ ЗА ЇЇ БЕЗДУШНІСТЬ І ЯЛОВІСТЬ

Гантсвіл, Ала. — Промовляючи в четвер дня 8 вересня ц.р. під час посвячення нового Центру Міжплянетних Летів Крайової Адміністрації для справ аеронавтики і космічних дослідів, розбудованого тут на теренах колишньої армійської дослідної бази Редстон, през. Айзенгавер говорив про досягнення ЗДА в ділянці дослідження міжплянетних просторів і протиставив ці досягнення успіхам „бездушної і ялової" совєтської технології. Президент підкреслив, що досягнення американської нації в ділянці міжплянетних дослідів і летів є вислідом вільної ініціятиви і твердої праці, а не результатом вимог і доручень панівної бюрократії і тиску державного імперіялізму. Все, що американці досягли досі і все, що вони осягнуть у майбутньому, є продуктом необмежуваного людського таланту й енергії і зусиль спрямованих на покращання існування людськости. Ці досягнення вільного людського духа през. Айзенгавер протиставив успіхам „бездушної і ялової технології", не називаючи при цьому Совєтів, але ж самим змістом своїх слів вказуючи, що мова йде про них. Накоротко перед посвяченням Центру Міжплянетних летів, що йому надано ім'я ген. Джорджа Маршала, і промовою Президента відбулося відкриття погруддя ген. Маршалла, встановленого в залі прийнять Центру. Нав'язуючи до ролі ген. Маршалла в новітній американській історії, през. Айзенгавер підкреслив, що покійний американський військовик був не тільки людиною війни, але і будівничим миру і що своєю працею і характером здобув собі признання і пошану в усьому світі. Дух свободи і змагання до покращання долі людства, що були провідними ідеалами ген. Маршалла, залишаються вирішними і керівними теж і для здійснюваної у Гантсвілл праці. Прибув през. Айзенгавер до Гантсвілл на відкриття Центру Міжплянетних Летів імени ген. Маршалла літаком із Вашингтону і, перевівши інспекцію влаштувань Центру, оглянув частини нової ракети типу Сатурн, з допомогою якої мала б відбутися подорож людей довкола Місяця і випущення сателітів на плянети Венус і Марс. Під час інспекції през. Айзенгавер відбув розмову з керівниками дослідних департаментів Центру — д-ром Вернгером фон Бравном і Карлом Гаймбурґом. Свою промову виголосив президент Айзенгавер до зібраних перед адміністраційним будинком 10,000 працівників Центру.

Віце-президент Ніксон почне виборчу кампанію 12-го вересня

Вашингтон. — Віце - президент Ричард М. Ніксон вже ходить по кімнаті в шпиталі Волтера Ріда, бо його нога вже на стільки здорова, що він міг встати з ліжка. Він незабаром має вийти з лічниці і вже 12-го вересня має почати першу туру виборчої кампанії. 8-го вересня Ніксонова головна виборча кватира вислала листа до республіканського сенатора Джана Шермана Купера, в якому заявляється, що Ніксон підтримуватиме допомогу тим фармерам, які вирощують тютюн у висоті 90% паритету. Ця заява Ніксона має причинитися до того, що республіканці здобудуть стейт Кентаки, який заінтересований в паритеті тютюневої допомоги. Секретар рільництва Езра Тефт Бенсон є проти такого високо паритету за тютюн, але він заявив, що буде підтримувати Ніксона і буде вести виборчу кампанію по цілій країні в користь віце - президента. Президент Айзенгавер промовлятиме в Балтіморі 11-го вересня, рекомендуючи Р. Ніксона на президента.

Сенатор Кеннеді вів виборчу кампанію в Каліфорнії, промовляючи з поїзду на стаціях

Реддінґ, Каліфорнія. — 8-го вересня сенатор Кеннеді вів виборчу кампанію в кількох містах в Каліфорнії, промовляючи з плятформи окремого поїзду, який відвідав кілька міст. Він користає з такого способу ведення виборчої кампанії, яким з успіхом в 1948-му році послуговувався колишній президент Гаррі С. Труман, коли переміг нюйоркського губернатора Томася Дюї, який був певний перемоги, але в дні виборів виявилося, що переміг Труман. Але Кеннеді не користується такими гострими висловами, як це робив Труман. Сенатор Кеннеді говорив, що треба вповні використати природні ресурси країни, щоб збільшити економіку ЗДА. У Вашинґтоні демократи видали окремий меморандум, в якому є витяги з промов сен. Кеннеді, в яких він займає становище до релігійної проблеми, і порушує такі справи, як відділення церкви від держави, справу допомоги католицьким школам, проблему американського амбасадора до Ватикану, справу контролі народжень, проти якої виступають католики та інші. Цей меморандум має бути відповіддю тим виборцям, які висилають запити до демократичних організацій в повищих справах. Він має бути і відповіддю протестантським противникам сен. Кеннеді, які не хочуть на нього голосувати тому, що він католик.

В АМЕРИЦІ

● **Президент Айзенгавер** 14 жовтня ц. р. відзначатиме 70-ті народини, а 4-го жовтня він буде найстаршим американським президентом, бо президент Андрю Джексон мав 69 років, 11 місяців і 19 днів, коли залишив Білий Дім, передавши урядування в 1836 році президентові Ван Буренові. Президент сказав журалістові, що почувається здоровим, бо часто грає в ґольфа. Айзенчавер сказав, що почувається щасливим, що є старий і навів слова того купця, який своєму старому лр який сказав своєму старому приятелеві:: „Я щасливий, що можу думати про день свого народження, бо коли б було інакше, то я вже тепер був би неживим".

● **В Ню Йорку будують** новий будинок для Метрополітальної опери в так званому Линколн Центрі. Ця опера має мати 3,800 місць. Оцінюють, що одне місце в цьому новому оперному домі коштуватиме $8,421.

● **Відома малярка** примітивних сцен із сільського життя — „Грендма Мозес" 7-го вересня відзначила в Ню Йорку 100-річчя своїх народин тим, що пробувала танцювати зі своїм 84-річним доктором, який лікує її вже 45 років. Вона важить 100 фунтів, почала малювати у віці понад 70 років. Вона дає такі ради на довговічність: працювати, перебувати в товаристві молодих людей і оптимістів і.. сміятися та оповідати дотепи або їх слухати.

● **„Кенедіян Джуїш Нюз"** з Торонта повідомили, що колишня красуня Торонта Маріяна Ленчак змінила своє ім'я на Міріям і прийняла мойсеєву віру перед одружінням із жидівським студентом із Торонта А. Гроссом.

Уже почалися демонстрації проти приїзду Хрущова до ОН

Фрагмент демонстрації перед готелем Валдорф-Асторія, скерованої проти заповідженого приїзду Хрущова до Америки на чолі совєтської делеґації до ОН та проти відступлення йому приміщення в цьому готелі.

Ню Йорк. — В середу дня 7 вересня ц.р. о год. 6-ій вечора відбулася тут під відомим готелем Валдорф-Асторія демонстрація проти приймання Нікіти Хрущова в цьому готелі під час його приїзду для участи в Генеральній Асамблеї ОН. Формально була зорганізована ця демонстрація Конференцією Американців Центрального і Східнього Европейського Походження, президентом якої є литовець о. монсіньойр Балькунас а діючим головою п. Д. Галичин, але брали в ній масову й активну участь численні американці, здебільша з-поміж молоді, із своїми власними транспарентами і гаслами. Було багато летючок і газел, виданих і розповсюджуваних журналом „Нешенел Рівю". Демонстранти несли транспаренти із написами: „Вбивник Хрущов обидив нашого Президента, не давайте йому захисту", „Хрущов небажаний у ЗДА", „Свиням не можна подавати вина", „Кат і грабіжник американцям непотрібний" і т. ін. Під час демонстрації вдержувала порядок американська поліція, охороняючи готель. Демонстранти розійшлися після того, як представник дирекції готелю Валдорф-Асторія заявив, що готель не відступить своїх приміщень для резидування Хрущову ані теж на будь-які прийняття для нього. — В неділю дня 11 вересня о год. 3-ій по полудні має відбутися чергова антихрущовська демонстрація, цим разом перед приміщенням совєтської делеґації до ОН при 680 Парк Евню в Ню Йорку.

Стівенсон проти демократів, які голосували разом із республіканцями

Шикаґо. — Дворазовий демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон промовляв на конвенції Демократичної партії стейту Іллиной і виступив проти тих демократичних членів Конґресу, які на поконвенційній сесії Конґресу голосували разом із республіканцями та причинилися до того, що деякі законопроєкти не були ухвалені. Стівенсон мав на думці головним чином демократичних членів Конґресу, які керуються реґіональними мотивами і підтримують консервативних республіканців. В Конвенції взяло участь коло 5,000 осіб. Стівенсон закликав вибрати демократичного президента і демократичну більшість в Конґресі, щоб Конґрес міг із успіхом працювати та не боятися „вета" республіканського президента, як це було досі.

Українські науковці на міжнародних з'їздах мовознавців і літературознавців

Брюссель, Бельгія. — Цього року українські науковці взяли активну участь у міжнародних з'їздах. На з'їзді мовознавців (переважно діялектологів), що тривав від 20 до 26-го серпня ц. р. в Брюсселі, були прочитані доповіді: д-р Яр Славутич, професор Альбертського університет — „Совєтське ставлення до українського правопису" (англійською мовою); д-р Олекса Горбач, професор Франкфуртського університету — „Розвиток славістики в Західній Німеччині" (німецькою мовою); п. А. де Вінценз, лектор Гайдельберзького університету — „Румунський субстрат у північних Карпатах" (французькою мовою); п. Остап Коцюба, студент славістики в Лювені — „Українська філологія на чужині" (французькою мовою). На з'їзді літературознавців, що відбувся від 27 серпня до 3-го вересня у Льєжі, прочитали свої доповіді д-р Дмитро Чижевський, професор Гайдельберзького університету — про метафору у слов'янських літературах (німецькою мовою) і проф. д-р Яр Славутич — про Україну в „Колоколі" Олександра Герцена (англійською мовою). УВАН у Канаді репрезентували проф. К. Біда (у Лювені на з'їзді мовознавців) і проф. д-р Яр Славутич (у Льєжі на з'їзді літературознавців).

На другу суботу на Союзівці фестин і вибір „Міс Союзівки"

Союзівка, Керґонксон. — Традиційний уже на цій оселі УНСоюзу в Кетскильських горах осінній фестин, получений з різноманітною програмою та, головно, вибором „Міс Союзівки" на наступний рік, відбудеться з кінцем наступного кінця тижня, в суботу і неділю 17 і 18-го вересня. Імпреза, що вже в минулих роках приваблювала сотні людей, зокрема молоді, дає нагоду нашим модерним „міщухам" намилуватися незрівняною красою ранньої осени в горах серед лісів, що вже починають вкриватися усіми барвами веселки. Також за почесть „Міс Союзівки" змагається з кожним роком більше дівчат та їх адораторів. Кожнорічна „Міс Союзівка", крім самої почести, має ще й практичну нагороду в формі одного тижня безплатних вакацій на цій оселі, а її портрет прикрашує численні публікації, зв'язані з цією оселею. У програмі цьогорічного фестину передбачається багато всіляких розваг, спортових змагань, окрему культурну імпрезу та велику забаву в суботу ввечорі із фестивалем вибору „Міс Союзівки". Управління оселі прохає, щоб з уваги на можливість переповнення, вже наперед замовляти собі приміщення на оселі на той час.

ЗДА домагаються звільнення двох летунів із збитого американського літака

Москва. — Американський амбасадор Левеллин Томпсон зголосився на розмову до Хрущова, яка тривала півтори години. В коротенькому комунікаті, що його опісля проголосила американська амбасада, сказано, що предметом розмови була також справа двох американських летунів, що їх виловили з моря большевики після того, як вони збили 1-го липня ц. р. літак РБ-47. Совєти проголосили були, що судитимуть тих летунів, як „шпигунів", а тепер Хрущов хоче цю справу знову порушити на Генеральній Асамблеї ОН, дармащо Рада Безпеки відкинула вже скаргу Совєтів. Очевидно, що розмова Левеллина з Хрущовим стосувалась взагалі цілі подорожі Хрущова до Ню Йорку і зв'язаних з нею питань.

Комуністи заборонили західнім німцям вступ до Східнього Берліну

Бонн. — Східньо-німецький уряд заборонив німцям із Західнього Берліну і Західньої Німеччини вступу до Сх. Берліну без окремих перепусток. Водночас у західній — зокрема віденській — пресі появились вістки з півофіційних совєтських джерел, наче б кремлівські правителі підготовляли повну бльокаду Західнього Берліну та підписання сепаратного договору між СССР і Східньою Німеччиною у випадку, як Захід не погодиться під час надходячої Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй на „генеральне і тотальне" міжнародне роззброєння, згідно з рецептою Хрущова. Хрущов — кажуть ці інспіровані большевиками голоси преси — їде до Ню Йорку не задля пропаґанди, а „серіозно", вважаючи, що це „останній час" для переведення роззброєння, поки Західня Німеччина не дістане атомової зброї і не спровокує війни. Західні політичні чинники вважають ті погрози большевиків новою спробою політичного шантажу. Проте, маючи на увазі 5-денну „малу бльокаду" Берліну, що її самовільно перевели східньо-німецькі комуністи на приказ з Москви, західньо-німецькі та альянтські чинники призадумуються над можливостями відплати. У цій справі будуть нараджуватись віце-канцлер Людвіґ Ергард з посадником західнього Берліну Віллі Брандтом, а також президентом англійської торговельної ради Реджіналдом Мавлдінґом та італійським міністром закордонної торгівлі Маріо Мартінеллі. В

Де Ґоль ставить за передумову переговорів з альжирцями — кінець терору

Париж. — Французький президент Шарль де Ґоль заявив у своїй промові в порті Брест у французькій Бретонії в минулу середу, що „єдиною річчю, чого вимагає Франція, поки ввійде до конференційної залі з арабськими націоналістами з Альжиру, є те, щоб вони відклали на бік ніж". Зрештою, де Ґоль заявив готовість відновити вступні розмови з представниками альжирсько-революційного фронту національного визволення, щоб повести з ним переговори про воєнне перемир'я. Але він знову застерігся, що ті переговори не можуть стосуватись політичної майбутности Альжиру, бо — мовляв — рішати про неї можуть тільки всі альжирці, а не тільки прихильники названого арабсько-націоналістичного табору. „Франція каже альжирцям: Альжир ваш" — говорив де Ґоль, не переконавши цим своїм гаслом нікого ні з французів, ані з альжирських арабів, — коментує преса. Праві кола обурені, що ніби де Ґоль вирікається Альжиру; ліво-демократичні колишні прем'єри Ґю Молле і Мендес-Франс закинули де Ґолеві що він ставить неможливі перешкоди для переговорів з альжирськими повстанцями, а альжирські араби не мають довір'я до чесного переведення плебісциту й лякаються, що де Ґоль прагне здійснити свою погрозу й переведе поділ Альжиру, щоб бодай частину зберегти для Франції.

Криза в Конґо коштуватиме Об'єднані Нації $300 мільйонів на 1 рік

Об'єднані Нації. Одною з трьох точок рекомендацій генерального секретаря Об'єднаних Націй Даґа Гаммершилда в його четвертому з черги рапорті до Ради Безпеки ОН є вимога асиґнувати $100 мільйонів на економічну допомогу для Конґа, при чому в тій сумі вміщається теж виплата платень для державних службовиків, вчителів і поліції, бо каса Конґа порожна. Крім цього гостру проблему становить вже утримання різнонаціональної армії ОН в Конґо, ака наросла до 16.000 вояків. Кошти утримання того війська та всього іншого персоналу на службі місії ОН в Конґо дійдуть за перших три місяці до $40.000.000, а до кінця цього року становитимуть кругло $75.000.000. За один рік місія Об'єднаних Націй в Конґо коштуватиме кругло $200.000.000 і цю суму треба буде ухвалити вже на найближчій сесії Генеральної Асамблеї. За прийнятим раніше ключем, ЗДА матимуть вплатити кругло одну третю всієї тієї суми себто $100,000.000. а СССР 13%. Однак Совєти не вплатили на утримання війська ОН на ізраїльсько-арабському кордоні ні цента, бо стали на вигідному становищі що всі тамошні кошти повинні покривати „аґресори" — Англія, Франція й Ізраїль.

Сальвадорський уряд зліквідував комуністичну змову

Сан Сальвадор. — Уряд повідомив 6-го вересня, що йому вдалося вчасно відкрити змову комуністів, які при допомозі нападу на військові бараки в місті Санта Ана хотіли захопити владу в свої руки в тій місцевості, а пізніше поширити революцію на інші місцевості. Санта Ана — це друге щодо величини місто в Сальвадорській Республіці. Законодатна Асамблея видала декрет про 30-денний виїмковий стан в цілій країні, щоб не допустити до жадних комуністичних виступів. Комуністи проєктували опанувати військові гарнізони в Ачуачапані і в Сонсонаті. Ця акція йшла під впливом „платних китайсько - совєтських аґентів". Місцеві студенти були „довірливим знаряддям" в руках цих комуністичних аґітаторів. Проурядовий щоденник „Дрібуна Лібре" опублікувала фота вояків і поліцистів, які були поранені в боротьбі зі студентами в Ельсальвадорському університеті. Професори припинили працю в цьому університеті, бо там заворушення студентів тривають від 25-го серпня.

UKRAINIAN WEEKLY

Англомовний „Український Тижневик", що появляється разом із суботнішнім виданням „Свободи", цим разом, з уваги на День Праці минулого понеділка, появиться із черговим числом „Свободи", з датою вівтірка, 13-го вересня.

РАДА БЕЗПЕКИ ОН РОЗГЛЯДАЄ СКАРГУ В СПРАВІ ТРУХІЛЯ

СОВЄТИ ХОЧУТЬ ДІСТАТИ ПРАВО НА ЗАТВЕРДЖУВАННЯ ЧИ ВІДКИДАННЯ ВСІХ ПОСТАНОВ ЗАХІДНІХ РЕҐІОНАЛЬНИХ БЛЬОКІВ

Об'єднані Нації. — На вимогу Совєтського Союзу зібралось в четвер 8 ц. м., щоб обміркувати совєтський внесок на затвердження постанови 19-х міністрів закордонних справ американського континенту, зібраних в Сан Хозе в Коста Ріці на заклик Організації американських держав 20-го серпня ц. р. На тій конференції Організація американських держав рішила зірвати дипломатичні взаємини з режимом генераліссімуса Рафаеля Леонідаса Трухільльо-Моліни в Домініканській Республіці з уваги на його аґресивні дії супроти Венесуелі, включно з організуванням атентату на її президента Ромуля Бетанкура. Совєтський репрезентант Васілій В. Кузнєцов не оспорював тієї постанови. Навпаки, він таврував найгострішими словами теперішній режим в Домініканській республіці, як „режим тиранії, корупції, замахів і вбивств" та, між іншим, цитував подібну характеристику, що недавно появилась в „Ню Йорк Таймсі". Кузнєцов поручав „затвердити" ту постанову з Сан Хозе, покликаючись на текст статті чартеру ОН. Джемс Водсворт, який вперше виступив у Раді Безпеки, як наступник Генрі Кебота Ладжа на становищі амбасадора ЗДА при Об'єднаних Націях, оспорював право Р. Безпеки затверджувати постанови реґіональних міждержавних організацій. Те саме становище зайняли представники Арґентини й Англії, а представник Вільного Китаю Тінґ-фул Тсіянг висловив найясніше думку всіх приявних про той новий маневр Совєтів: Совєти хочуть створити прецеденс, що Рада Безпеки має затверджувати або відкидати всі постанови всіх реґіональних міжнародно-політичних організацій. Таким чином у практиці Совєтський Союз, який в Раді Безпеки має право вета, міг би не тільки заблокувати рішення Організації Північно-атлантійського пакту (НАТО) чи Організації Південно-східнього азійського пакту (СЕАТО). Джеймс Водсворт ще раз підкреслив, що З'єдинені Держави й усі інші країни американського континенту, за винятком однієї Куби, є проти втручання будь-якої позаамериканської держави у справи цього континенту. Тому Совєтському Союзові нема ніякого діла до постанов Організації американських держав. Представник Арґентини д-р Маріо Амадео зголосив в імені Арґентини, ЗДА і Еквадора іншу резолюцію, в якій кажеться, що Рада Безпеки „стверджує отримання звідомлення з конференції Організації американських держав в Сан Хозе." Наради в Раді Безпеки перервано до наступного дня, але — за всією вірогідністю — совєтський внесок перепаде величезною більшістю голосів, що заявляться за внеском трьох вищезгаданих держав.

Люмумба переміг у свому сенаті — ставить ультимативні вимоги до ОН

Леопольдвіль. — Прем'єр цетрального уряду Патріс Люмумба, якого загально вважають головною причиною всіх турбот в Конґо, несподівано відніс світлу перемогу в конґолійському сенаті, діставши 41 голосом проти 2 заяву довір'я. Спершу настрій в сенаті був супроти Люмумби ворожий, але його двохгодинна фанатична промова з гострим таврованням всіх дійсних і уявних ворогів Конґа та з демагогічними вигуками, що конґолійський нарід вестиме далі боротьбу проти всіх його поневолювачів, не злякавшись також Об'єднаних Націй, перехилила на його сторону муринських сенаторів, які зробили йому овацію. Попереднього дня нижча палата конґолійського парляменту скасувала декрет президента Касавубу про відсунення Люмумби. Люмумба поставив ультимативну вимогу до командування військ Об'єднаних Націй, щоб воно звільнило летовища і радіостацію, погрожуючи в противному випадку зголошенням вимоги на відкликання з Конґа взагалі всіх військ Об'єднаних Націй. У своїй промові в сенаті Люмумба заповів, що він зречеться кійськової допомоги збоку Об'єднаних Націй та запросить лише африканські країни. Водночас Люмумба переслав до Генерального секретаріяту ОН скаргу проти закриття летовищ і радіостації, вважаючи це актом „окупації Конґа" військами ОН.

Люмумба дістав поміч в Раді Безпеки ОН від Югославії, яка зголосила внесення на негайне нове засідання Ради Безпеки, заявляючи в своєму відповідному листі невдоволення, що Об'єднані Нації в Конґо буцім-то підтримують ворожі Люмумбі елементи в провінціях Касай і Катанзі. Це протирічить протестові, що його зголосив прем'єр провінції Катанґи Мойсе Чомбе проти закриття летовищ в тій провінції. Командування ОН в Катанзі відмовилось від висилання літаком транспорту катанґських вояків вглиб тієї провінції для присмирення боїв, що йдуть між племенами в джунглі. Водночас до Катанґи вдерлася перша частина конґолійських військ, яких 200 вояків. Генеральний секретар Гаммершилд запротестував в листі до бельґійського уряду проти переслання названому прем'єрові Катанґи транспорту зброї. Бельґія виправдується, що ніби той транспорт був замовлений ще перед вибухом теперішньої кризи і він відійшов „без відома" бельґійського уряду. — Таким чином ситуація в Конґо далі найбільш хаотична і складна, а згадана на вступі перемога Люмумби на терені конґолійського парляменту зменшує шанси замирення в тій країні і заведення ладу.

У СВІТІ

● **Владислав Гомулка**, комуно-польський диктатор, виступаючи з промовою на святі „обжинок", гостро таврував польських селян-приватників, які не хочуть приступити до т. зв. хліборобських кооператив, які в Польщі заступають колгоспи. Він назвав їх ретроґрадами та заповів боротьбу режиму проти них. Сьогодні все ще 90% управної землі в Польщі є в руках приватників. Він закидав їм вину за низьку продукцію і харчові кризи.

● **В Індійській Комуністичній** партії розкол: „помірковані" хочуть наближення до совєтських комуністів, які ніби пропаґують співіснування та дали Індії „безкорисну" допомогу, ба навіть поставили сталеварню своїм коштом і інженерами, — знову ж „радикальні" індійські комуністи хочуть тісної співпраці з китайськими, дармащо ці останні мають претенсію до 50.000 кв. миль індійської території.

● **Секу Туре**, комунофільський президент муринської республіки Ґвінеї, є тепер з відвідинами у Москві, а відтіль поїде до комуністичного Північного В'єтнаму. Колишня французька колонія Ґвінея — перша африканська країна, що підпала найбільше під совєтські впливи.

● **З Індонезії** 1.402 китайці переїхали японським кораблем на Формозу. Масовий від'їзд китайців з Індонезії — на комуністичний китайський суходіл або до Вільного Китаю на Формозу — йде внаслідку заборони китайським купцям продовжувати торгівлю по селах на індонезійських островах.

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25.—Jersey City and Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65c. Передплата: На рік — $12.00; на пів року $6.25; на три місяці $3.25. — В Джерзі Сити і закордоном: — На рік $14.00; на пів року $7.50; на три місяці $4.00. — Для членів У. Н. Союзу, чоловіків і жінок. — 65 центів місячно. — За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Найважчий іспит ОН

З усіх трудних і складних ситуацій, в яких знаходились Об'єднані Нації за час свого 15-річного існування — теперішня ситуація насправді найважча. При відкритті 1-ої Генеральної Асамблеї в Лондоні 10-го січня 1946 р. було лише 53 членських держави. Коли 15-та Генеральна Асамблея збереться у вівторок 20 ц. м., вона нараховуватиме 82 держави. Але Рада Безпеки прийняла вже рішення про рекомендацію Генеральній Асамблеї включити до Об'єднаних Націй ще 15 новоспечених держав, у тому числі 14 муринських, і є надія, що до кінця року буде їх ще більше. Отож перша велика трудність, перед якою опинились Об'єднані Нації — це їх непередбачене розпучнявіння. Похвальний в теорії принцип рівности всіх членів з одним голосом для кожного з них у практиці дозволяє азійсько - африканським малорозвиненим країнам бльокуватися і унеможливлювати приймання будь-яких важливих рішень, для яких вони не мають зрозуміння. Реальна небезпека надмірного зросту членства ОН в тому, що — як писав недавно Волтер Ліпман — проводирі муринських країн можуть уявити себе в ролі наслідувачів комуністичних диктаторів із централістичною державно - монопольною системою господарства та правління, але ніяк не всилі розчовпати філософії американської демократичної системи, байдуже, чи її репрезентантами будуть Ніксон - Ладж чи Кеннеді - Джансон . . .

Таким чином Совєти наче автоматично скріплюються в Об'єднаних Націях. Що Совєтський Союз опинився серед членів - засновників Об'єднаних Націй, це трагічне непорозуміння, яке постійно тяжить на цій установі, як її первородний гріх. Совєти ввесь час підризали Об'єднані Нації і нині своєю акцією в Конґо явно їм протидіють. Водночас Хрущов приїздить на 15-ту Асамблею, щоб тут — за словами Айзенгавера — перевести „битву інвектив і пропаґанди". У своїй промові в Гельсінках у Фінляндії минулого тижня Хрущов заповів, що він „зробить усе можливе", щоб осягнути порозуміння в справі міжнародного роззброєння, але зараз же потім в розмові з американським амбасадором у Москві Томпсоном погрожував, що скаржитиме З'єдинені Держави на форумі Генеральної Асамблеї ОН, себто на американській землі, в Ню Йорку, як „аґресора", знову розпалюючи історію з літаком У-2. „Якщо Генеральна Асамблея не зробить нічого в цій справі, — заявив Хрущов, — то це надзвичайно послабить престиж Об'єднаних націй . . ."

Хрущов уважає, що престиж Об'єднаних Націй зросте, якщо вони стануть трибуною комуністичної пропаґанди й знаряддям комуністичної політики. Тому, не зважаючи на внутрішньофамілійні спори з Пейпінґом, Хрущов настоюватиме знову на прийнятті комуністичного Китаю до Об'єднаних Націй, і вже матиме численніших, аніж досі, однодумців забріханого твердження, що „відсутність Народної республіки Китаю є великою перешкодою для мирного співжиття народів".

Будуть там ще такі трудні справи, як близько вже 5-річна війна в Альжирі, знову справа расизму в Південній Америці, справа дипломатичного бойкоту Домініканської республіки, справа фінансування 16-тисячної різнонаціональної армії Об'єднаних Націй і т. п. мало приємні історії.

Але „каменем претиновення" теперішньої Генеральної Асамблеї буде, мабуть, таки справа Конґа. Бо хоч в обороні фантастичного проєкту „генерального й тотального роззброєння", в обороні Фіделя Кастра проти здеґадного американського імперіялізму і проти американських військових баз та американських розвідчих летів Хрущов і його кумпани виголошуватимуть багато грімких слів, але вони не будуть ані гріти ані холодити Об'єднаних Націй. Але коли в Конґо ллється кров, достава Люмумбі 15-ох літаків і 100 транспортових авт для вжитку в громадянській війні — це явна провокація на адресу Об'єднаних Націй, явне зламання принципу, згідно з яким великодержави не мають права втручатися в справу Конґа поза місією ОН.

Якщо Об'єднані Нації матимуть мудрість і мужність протиставитися розкладовій акції СССР — їх міжнародний авторитет зросте. Якщо вони дадуть себе паралізувати совєтськими „вето" в Раді Безпеки та голосами псевдоневтральних поплентачів Москви, тоді повага їх падатиме далі. Від цих двох можливостей залежать також у великій мірі і шанси світового миру чи нової війни.

Молодь в поході

Минулий кінець тижня і здвиги, змагання та конвенції молоді, що тоді відбулися на наших оселях і в містах, без сумніву, потвердили слова, що наша молодь — в поході, як в ідейному, так і в організаційному. Сотні молодих людей були на Союзівці, оселі УНСоюзу, під час тенісових і плавацьких змагань, дві з половиною тисячі у своїх одностроях стали до звіту й дефіляди на двох маніфестаційних здвигах Спілки Української Молоді Америки на своїх оселях в Елленвілі і в Шикаґо, сотні взяли участь в конвенціях і нарадах Ліґи Української Молоді Північної Америки і Об'єднання Демократичної Української Молоді в Ню Йорку та пластової молоді на своїй оселі в Іст Четгемі, а ще тисячі мали свої імпрези в багатьох інших містах і на оселях на цьому континенті.

Наша молодь своєю природою не різниться від усієї молоді, але імпрези, про які мова, все ж таки насувають деякі спостереження і міркування, що їх треба мати на увазі у наших турботах і стараннях про наш доріст. Факт бо, що в усіх цих імпрезах взяли участь, їх вітали чи їм приглядались сивоголові представники старшого громадянства, є одним із багатьох доказів, що цих старань і турбот у нас не бракує.

На підставі цих спостережень треба ствердити, що у нас дедалі кращають і ширшають можливості відповідного охоплення молоді і тим самим збереження її для українства. Виявляється, що різні молодечі організації та різні їхні імпрези в цьому радше допомагають. Молодь має більший і ліпший вибір: одні воліють політичні маніфестації, інші спорт, ще інші культурні імпрези або розвагу. Куди більша користь, коли молодь бере участь у цих різних імпрезах не тільки з „обов'язку", але й з власної охоти. Чого нам потрібно, це відповідної координації молодечих організацій і їх активности. Спроби такої координації вже були, але вони все ще у початковій стадії. Можливо, що справу можна було б посунути вперед, якби при УККомітеті була створена направду активна Рада Молоді з представників тієї ж молоді та її організацій.

Маємо всі оправдані причини на те, щоб пишатися нашою молоддю і покладати на неї великі надії. Крім усіх добрих прикмет свого віку, вона відзначається великою дозою ідейности, великими природніми здібностями та добрими прикметами свого українського роду. Її дальший розвиток, її дальше організаційне й ідейне охоплення та її дальша заправа до громадського життя й відповідальности дадуть найкращі результати і наблизять нас до нашої мети. Наша бо молодь — в поході до неї.

НАСТУП НА ЦЕРКВУ

З надрукованого в „Радянській Україні" (з 16-го серпня ц. р.) рапорту нинішнього „хазяїна" Рівенщини, секретаря обласного партійного комітету О. Солейка, довідуємося про нещадну боротьбу проти релігії, яку повели там тепер загони комуністичних аґітаторів. Очевидно, стихійне зростання релігійних настроїв в Україні, які щораз ширше охоплюють також молодь і навіть комсомол, змусили партійну верхівку вдатися до рішучих заходів.

Десь там, у Москві, мабуть, прийшли до висновку, що дотеперішня боротьба проти релігії зазнала поразки, заломилась, натрапивши на пасивний спротив населення. Офіційна совєтська преса признає, що „наші партійні організації і культурно - освітні заклади робили помилку, вважаючи, що читанням лекцій і доповідей, спрямованих проти релігії, можна вирвати людей з-під впливу релігійного дурману". Та ж на ділі, — ствержує сам „хазяїн" Рівенщини, — атеїстичні лекції відвідували тільки ті люди, які в Бога не вірують.

Нові способи боротьби з релігією, до яких вдалися большевики в Україні, це — „робота" серед окремих груп вірних через насланих у ті групи аґентів; це — „обробка" конкретних поодиноких людей з тим, щоб відвернути їх від релігії або скомпромітувати їх в очах оточення; це — доведена до максимуму аґітація через т. зв. кінолекторії, радіолекторії, будинки аґітатора, кутки атеїста при фабриках та колгоспах і інші випадові бази безбожництва.

На Рівенщині загальна протирелігійна мобілізація виглядає приблизно так: кожна партійна організація виділяє по 2-3 аґітатори, які кваліфікуються в атеїстичній тематиці; при т. зв. товариствах для поширення політичних знань, які існують по всіх селах і містах, створюється атеїстичні секції; в Рівному зорганізовано обласний семінар лекторів - атеїстів. Крім того, при кожній більшій партійній організації працюють гуртки, школи й семінарі з питань „наукового атеїзму".

Отже, справу поставлено на повну широчінь, по-большевицьки безоглядно.

Новою, найбільш ефектовною, — як оцінюють її комуністичні головачі, — формою „атеїстичного виховання" є так звані масові атеїстичні вечори, про які варто сказати дещо докладніше.

Назовні ці вечори — це ніби збори робітників чи колгоспників, на яких виступають спеціяльно запрошені кваліфіковані лектори, що з ніби-наукових позицій „викривають реакційну суть релігійної ідеології". Але кожний з таких вечорів обов'язково має в своїй програмі несподіванки, і тому напередодні або за кілька днів місцеві комсомольці - активісти бігають по хатах і персонально „запрошують" громадян прибути на таку й таку годину до місцевого клюбу чи будинку культури.

Ось, для прикладу, як відбувся недавно такий атеїстичний вечір у Дубнівському районовому будинку культури. З лекцією виступив тут професор катедри марксизму-ленінізму Рівенського педагогічного інституту П. Коваленко. Однак програма на тому не вичерпалась. Несподіванкою для місцевої публіки був виступ . . . колишніх вихованців Луцької духовної семінарії П. Ковальчука і Мирона Касперського, які, заявивши прилюдно про те, що зривають всякі зв'язки з Церквою, розповіли про „неподобства та аморальність", що панують в мурах тієї семінарії. На цьому ж вечорі поза програмою виступив священик Анатолій Пивоварчук, сам родом із Рівенщини, який „викривав облудну суть Церкви і священнослужителів..."

На одному з таких вечорів, проведених у Березнівському будинку культури, після лекції заараножовано виступ 75-літнього дідуся І. Шевчука. Він як то водиться, попросив слова, вклонився на чотири сторони і „схвильованим голосом" розповів присутнім, що до секти п'ятдесятників належав 50 років, а от тепер, мовляв, з помічччю хороших, культурних людей переконався що всі ці роки був жертвою дурману. Дідусь Шевчук проспівав як по нотах своє каяття, а потім звернувся до віруючих із закликом ставати на шлях, що його вказує совєтська влада.

Такі вечори по містах і селах Рівенщини проводяться тепер все частіше.

Тим часом по кінолекторіях демонструють накручені на спеціяльно спрепарованих матеріялах Рівенської области безбожницькі фільми: „Піп з Голубно" (Березнівський район) і „Справа отця Памфілія" (Гощанський район). На місцевих матеріялах випущено декілька кіножурналів, які „викривають реакційну ідеологію католицизму і секти п'ятдесятників", виступають проти „попів, пресвітерів та сектантських ватажків".

Не вщухає на Рівенщині радіо, зокрема передачі т. зв. радіолекторію. Тут теж стосують тепер новий, чи пак з-перед 20 років відкопаний спосіб поборювання релігії: виступи колишніх духовних осіб з каяттям, самобичуванням і самообвинуваченням у „гріхах" супроти совєтської влади і народу. Ось так слухали рівенці недавно І. Ковзаловича, що десять років служив за паламаря в вдолбунівській церкві. На „конкретних фактах" з життя священика Пугача, церковного старости Ольховського і навіть архиєпископа Луцької єпархії Панкратія він розповідав, як усі ті священнослужителі „обдирають віруючих, ведуть паразитичний спосіб життя за їх рахунок" і т. д. Всі ці й подібні вістки пригадують роки, коли то нищено УАПЦ, а священичих дітей примушувано через газети вирікатися своїх батьків і оплюгавлювати їх і Церкву.

Як уже згадано, поруч з роботою, розрахованою на великі групи людей, по районах і селах Рівенщини широко практикується „індивідуальна обробка" віруючих людей. Партійні організації ведуть її через фахово підготовлених комуністів і комуністичних вислужників, безпартійних аґітаторів. Наприклад, у колгоспі „Радянська Україна" Сарненського району для індивідуальної протирелігійної роботи призначено 13 найбільше підготовлених аґітаторів, що — як повідомляє „хазяїн" области, — „вже відвоювали з-під релігійного впливу значну кількість колгоспників".

З рапорту Солейка довідуємось, що на Рівенщині, внаслідок посиленого тиску адміністраційних чинників, багато церков уже закрито. Зліквідовано також три монастирі.

Отже, церковно - релігійне життя на Україні вступає в черговий етап переслідувань і заборон.

В. С-ко

Іван Кальмук

З ПОДОРОЖІ ПО УКРАЇНІ

(4)

Приїхали ми до Одеси у призначений нам готель „Україна". Була третя година по полудні, і я зараз же пішов оглядати місто. Одеса гарна — старі будівлі і пам'ятники, над морем пляжі і в пристані багато кораблів. На вулицях багато зелені: грубезні каштани, тополі, липи. Але й тут всюди комуністичні „божки". Між ними приємно виділяється пам'ятник Шевченкові, поставлений над морем.

В готелевім ресторані на другий день мали ми цікаву пригоду. Коли прийшли ми на снідання, кельнерка запитала нас, що ми хочемо „кушать" на „завтрак". На це ми відповіли, що хочемо їсти, а не коштувати, і хочемо таки зараз, а не завтра. Замовили ясчка, підсмажені булочки з маслом, компот, каву і мінеральну воду. „Харашо", — відповіла кельнерка і принесла все замовлене нараз, але замість кави подала какао. Коли я звернув їй на це увагу, вона відповіла, що кава називається „кофе". На мій обурений запит, чому вона, живучи й працюючи в Україні, не хоче навчитися по-українськи, відповіла, що це непотрібне, що їй нічого вчитися по-українськи, що це — „нехороший язик". Коли я заявив їй, що такі її слова ображають мене, як українця, гостя і туриста, який відвідує Україну, вона здвигнула плечима і мовчки пішла принести вже таки каву.

По сніданні приділений до нас провідник запропонував нам оглянути місто, особливо ж „музей революції". На це я відповів, що мені цікаво побачити підміську Одесу, вокрема якийсь колгосп, бо як же ж так „бути в небі і святих не бачити". Вислухав мене провідник дуже нерадо, почав викручуватися, що то вже пізно, що їхати до колгоспу далеко, але, коли я настоював на своєму, таки повіз мене до колгоспу.

В підодеському колгоспі і в Криму

Їдучи до колгоспу під Одесою, я мав по дорозі нагоду оглядати бідні, обдерті хати і навіть нові будиночки в позабиваними дошками вікнами, що траплялося мені вже і в Чернівцях та інших містах. На мій запит до провідника, чому це так, одержав відповідь, що вікна й двері замовлені, але на них треба чекати деякий час.

В самому колгоспі ми багато не побачили. Люди були на роботі, і голова колгоспу показав нам тільки машини, расову худобу, клюб і кіно. Ще завів нас до крамниці, де було обмаль товарів, і то тільки консерви, мінеральні води, пиво, вино й дитячі забавки. Ще було трохи газет, але, крім однієї, всі російські.

Після повороту до Одеси на другий день нас завантажено на літак до Симферополя в Криму, звідки поїхали ми вже автом до Ялти через гори і понад берегом Чорного моря. Літак летів з Одеси спочатку понад Дніпром дуже низько. Погода була гарна і на небі не було ані хмаринки. Красвиди були чудові, рівнина без лісів, тільки зелені поля і де-не-де білі селянські хати, колгоспні будівлі та старі вітряки з нерухомими крилами.

Через Крим будують новий широкий шлях для авт і тролейбусів. Ми їхали старою дорогою, дуже покрученою і вузькою, на якій двом автам важко було розминутися. Трохи мали страху, щоб не розбитися. Шофер був добрий, балакучий, усе показував і розказував про Крим. Почав і я з ним розмову. Питаю: що сталося з колишнім татарським населенням і з їхніми святинями - мечетами. Він відповів викрутом, мовляв, татар було мало, жили вони здебільша в горах, управляли виноградники, і, живучи в злиднях, нападали на безборонних селян України. Тепер, сказав він, запанувала тут техніка, татари . . . розбіглися і їх вже немає. Про те, що татар наприкінці другої світової війни винищено, а решту депортовано, не згадав шофер ані словом.

Кримські міста і красвиди дуже гарні. Багато зелені і квітів, кипарисів та інших південних дерев.

Приїхавши до Ялти, ми зупинилися в готелі „Україна", над самим морем. Поміж пальмами, кипарисами і рожами біліють тут статуї різних спортовців, але на всіх роздоріжжях пам'ятники Ленінові, Сталінові, Горькому, Чехову, Чайковському та іншим. Багато старих палаців, обернених тепер або на музеї, або на санаторії для різних партійних головачів. Зустрів я там одного галичанина, який приїхав з Воркути і хвалився, що, хоч був засланий на десять років примусових робіт, працює тепер, як управитель копальні вугілля. На Воркуті він одружився з росіянкою і говорить з нею тільки по-російськи. Зі мною говорив доброю українською мовою з галицьким акцентом. Розговорившись, розповів мені страшні речі про роки заслання. На одній із пляж зустрів я також колишнього кубанського козака, тепер чистильника черевиків. Коли я заплатив йому за чищення своїх черевиків, замість 2 рублів, п'ять, він розговорився і почав розповідати, як живуть люди в Криму, хто туди приїжджає на відпочинок і з яких совєтських верств. Казав, що в Ялті важко дістати працю, а хто її дістане, мусить платити високі податки. Якщо не заплатить, мусить переселюватися в інші області.

На ялтинських пляжах усі жінки — молоді чи старі, стрункі чи огрядні, — зодягнені в купелевий одяг типу „бікіні". Бачили ми в Ялті жінок і при різних важких будівельних роботах. На запит, чому воно так, адже на Заході жінки таких робіт не виконують, наш провідник виявснив, що совєтські жінки здорові й сильні і можуть працювати разом із чоловіками. Якщо на будові робить чоловік із жінкою або ще й із сином та дочкою, то вони, мовляв, добре заробляють.

З НАШИХ БУДНІВ

ПРО ДЕЯКІ СТРАХІТТЯ

Якщо ви ще не бачили, то напевно чули про нову кінокартину містера Гічкока, спеціяліста від страхіть, п. н. „Сайко". Дехто з наших скитальців читає цю назву по-старокрайовому — „Психо", що зрештою на одне виходить, бо на фільмі якраз показано такого „психа", або легкого варіята, душа якого так роздвоїлась, що він не знає, чи він є він, чи його мама, що давно померла. З того горя-лиха нещасний псих ріже людей, а трупів топить у багнюці.

Фільм, що дійсно шарпає нерви і піднімає волосся на голові навіть у лисого хлопа. А вже красне жіноцтво, під час сеансу, то просто-напросто мліє зі страху і пищить в несамовитий спосіб! Все ж таки 75 відсотків глядачів тієї картини є жінки... Одна знайома, симпатична особа розповідала недавно на Союзівці:

— Знаєте, я була на цьому страшному фільмі, „Психо", чи як він там називається... Йой, кажу вам, один жах! Ще досі шкіра на мені терпне, як його згадаю. Ви не повірете, що я тепер вночі боюся встати з ліжка... Як дитинка заплаче, то я буджу чоловіка, щоб встав і змінив пелюшки, або дав дитині пляшечку з молоком...

Але не в тому справа. Страх, каже прислів'я, має великі очі, а деякі сцени з „Сайка" можуть таки справді тривожити по-ночах. Річ у тому, що ця сама симпатична особа призналася мені, що вона не могла дочитати до кінця нової книжки Олега Лисяка „Люди такі, як ми".

— Чому? — питаю, — така нецікава?

— Ні, каже, книжка написана цікаво, талановито і в патріотичному дусі, але ж там показано страхіття, такі макабричні сцени! Трупи... кров... розстріли... шибениці... Ні, ні, це не на наші нерви, пошарпані воєнними переживаннями, змучені окупаціями, тюрмами, засланнями! Наші автори повинні давати нам щось таке, що не тривожило б нас, а заспокоювало, коїло біль і свіжі рани душі!

Ось вам жінка-сфінкс: — книжка про український резистанс — це для неї страшна лектура, якої не може дочитати до кінця, але на божевільному „Сайкові" якось досиділа до кінця, і взагалі пропадає за всякими чудовищами голлівудської продукції, не дивлячись на бідні, пошарпані нерви... А від екрану телевізора годі її відірвати, коли там іде якась кримінальна „містерія"!

Але, але!.. Зачепив я собі біду, їй-Богу! Аж тепер я нагадав, що цю саму симпатичну особу побачу завтра на Осінньому Пікніку 64-го Відділу Союзу Українок на Українському Селі, і то, мабуть, в буфеті, коло баняка з голубцями... Ой, чого доброго, ще прийдеться обірвати кописткою поза вуха! Щастя, що на площі будуть партнери наших пань — упісти й дивізійники: може ця об'єднана збройна сила оборонить мене від напасти?..

Ікер

● У Бельгії, в містечку Гезі, проголошено заплановане подружжя 81-літнього колишнього нацистського генерала Александра фон Фалькенгавзена, який був окупаційним комендантом Бельгії і північної Франції за останньої війни, з 53-річною бельгійкою Сесіль Вент. Бельгійський суд засудив був того генерала в 1951 році на 12 років в'язниці, як воєнного злочинця, але в 1955 р. його звільнили.

Василь Волицький

У КИЄВІ 30-го І 31-го СЕРПНЯ 1919 РОКУ

(Фрагмент із спогадів)

(7)

Увесь час я стояв на Хрещатику лицем до бальконy Думи. Звідтіль обсервував кількох денікінських офіцерів на конях і слідкував за реакцією публіки на слова промовців. Особливо сильною видалася мені промова пор. Кривоносюка, що, нав'язавши до Шевченкових слів, говорив:

„Ми здійснили святе віщування Тараса Григоровича, що скінчиться московська неволя України, що „розвалиться домовина", а з-під неї

Встане Україна
і розвіє тьму неволі,
Світ правди засвітить,
і помоляться на волі
Невольничі діти!

Завойовану волю мусимо берегти громадою, мусимо берегти її козацькими полками. Москалі мусять зрозуміти, що в Україні господарями - хазяями є ми".

Його слово, хоч забарвлене покутським говором, отим „куцоязиким", як характеризували мову наших стрільців у Калинівці, зробило сильне враження. Публіка загула: „Слава Україні! Слава галичанам! Геть золотопогонників!".

Але нараз вигуки урвалися. Зненацька поруч я почув: „Славно! Ідуть запорожці! Чорношличники наведуть лад!". — Це в щирій радості вигукувала якась молода жінка, що в білій літній суконці стояла біля мене. Я глянув у той бік, куди вона дивилась. Спонтанно туди ж повернули очі всі, що були на площі, і миттю запала тиша. На перехресті Хрещатику і Миколаївської я побачив кінний полк Чорних запоріжців з полк. Сальським на чолі. Він глянув на Думу, злегка повернувся на сідлі і лунко скомандував: „Руш-ни-ці доо ррук!" Хвилинка, новий наказ, гострий цокіт кінських підків і полк непорушно став з рушницями поверненими на балькон Думи, де сам-один залишився пор. Кривоносюк.

— „Геть трьохцвєтний!" — впало гнівним наказом з уст полк. Сальського. Пор. Кривоносюк легко нахилився — і „трьохцвєтного" не стало.

Це все відбуулося з такою блискавичною швидкістю, що палаючого „флаґа" я доглянув уже на висоті голів запоріжців, бо в ту хвилину мої очі було звернені на полковника Сальського. В дверях бальконy мигнула постать чорношличника. Це був сотник полку запоріжців — Божко. На бальконі залишився стояти під жовто-блакитним прапором пор. Кривоносюк.

Загадку, хто і як? — він вияснив мені щойно восени 1921-го року, коли по звільненні з табору полонених вояків УГА в Тухолі ми зустрілися в катакомбах Українського Тайного Університету у Львові. Тоді пор. Кривоносюк сказав мені, що на балькон Думи вскочив старшина кінного полку запоріжців, переламав держак денікінського прапора і кинув його під ноги коня полк. Сальського.

Українська публіка тріюмфувала. — „Слава запорожцям! Слава Україні!" — широкою луною гомоніло над масами. Вичувалося в тому стихійну ненависть до „єдинонєділимства", непогамований гнів до його захисників, жагучо - пристрасну готовість волю України боронити.

І знову несподівано зі сторони Трьохсвятительської вискочили на конях три денікінські кіннотчики, і з того боку, на розі Думи, пролунало пронизливе — „пак-пак-пак" револьверових пострілів. Миттю в тому напрямі поскакали на конях запорожці, за 100 -150 кроків від Думи повернули наліво і по Хрещатицькому провулку від'їхали*).

Публіку охопила паніка. Вона кинулася втікати, втискалася в брами домів, бігла, хто куди; кількадесят жінок і чоловіків дерлися по руїнах якоїсь ґранатами в давніших боях розваленої кам'яниці.

По кількох хвилинах на просторому майдані і на суміжних вулицях запанувала гнітюча тиша. На хвилину порушила її пронизлива сирена міської протипожежної охорони, що, блиснувши мідними шоломами, перетяла Хрещатик і помчала на своїх машинах по Миколаївській чи Інститутській. Перед Думою і на її рогах біля готових до стрілу скорострілів стояла кулеметна обслуга відділу пор. Феданкова; на рогах вулиць, з-поза реклямових стовпів, насторожено зорили стрілецькі стійки. Залога Думи, 9-та сотня пор. Юрченка і сотня, мабуть, 6-та чет. Івана Осипова з 2/8 куреня сот. Станимира — стояли в поготівлі у повному бойову виряді. Голосно відбивався від мурів цокіт кроків стрілецьких стеж на завмерлих вулицях. Про недавню бурхливу маніфестацію і стрілянину нагадували залишена на Хрещатику гармата і труп коня.

Пор. Кривоносюк наказав мені випровадити з подвір'я „Континенталю" бойовий обоз куреня. На одну з підвід сів хворий сот. Бізанц, і за кілька хвилин ми поїхали вниз Хрещатиком в напрямі Васильківської.

Нашими підводами ми влилися незабаром у колону відступаючих вояків, піхотинців, кінноти, запорізької артилерії і обозів. На Київ лягав вечірній присмерк. Ми посувалися неосвітленими вулицями. Повстанська піхота і дрібні відділи стрільців УГА витягнулися двома гусаками обабіч вулиць, з рушницями, зверненими на вікна протилежних кам'яниць. — „Геть від вікон!" — перестерігали цікавих, що пробували виглянути на вулицю.

Всю ніч посувалися з Києва оповиті гнітючим сумом довгі ряди вояків Українських Армій: кінні й піші партизани отамана Зеленого, його артилерія, запоріжці, вояки УГА, технічні сотні й відділи Червоного Хреста. Над озброєним потоком воєцтва загомонів болем насичений баритон якогось запоріжця: — „Ой, не гаразд, запорожці, не гаразд вчинили . . ." Проспівавши замовк, а по хвилі загудів знову: „І чи не досада це, що двісті гармат та перед двадцяткою уступає?" — „Нічого, брате — розважали його чотири кубанські козаки, що в Києві перейшли до нас від добровольців. — Ця підла перемога не обійдеться денікінцям так дешево, не вийде їм на здоров'я. Народ проти них. На Полтавщині про владу Денікіна вже й поговірка склалась: „День і ккнь!".

*) Інж. М. Скидан „бачив" після скинення „трьохцвєтного" парадний марш запоріжців і „чув" „Ще не вмерла", і „все те бачив, як на долоні", бо, — пише він — „я одинокий залишився був на бальконі Думи". — Це все його вигадки. Див. цитована стаття інж. Скидана в „Літ. ЧК", за квітень 1930 р.

УКРАЇНА НА МІЖНАРОДНОМУ КОНҐРЕСІ ІСТОРИКІВ

(1)

Стокгольм. (бк) — Совєтська наука зазнала в передостанній день Міжнародного Конґресу Істориків у Стокгольмі дошкульної поразки. В суботу 27-го серпня дебатовано при чисельній участі істориків - дослідників 17-го століття з цілого світу рапорт професора Московського університетуу В. Поршнєва на тему „Політичні відносини між Західньою й Східньою Европою в добу Тридцятилітньої війни". Поршнєв останнім часом є головним совєтським авторитетом цієї проблематики. Його численні розвідки про Росію в першій половині 17 ст. та про міжнародне тло Хмельниччини широко відомі й часто цитовані в західній історіографії.

Основні тези рапорту Поршнєва були такі: „Традиційні твердження істориків про непоінформованість Москви та її наївні уявлення про відносини в західньоевропейських державах — помилкові. Також західні держави були краще поінформовані про Московію, ніж історики собі уявляють. Царський уряд дав Швеції велику економічну підтримку у її війні проти габсбурзької коаліції. В політиці Москви, яка прямувала до активної участи в европейському конфлікті, відігравав велику ролю релігійний мотив — цар змагався за створення спільного православно-протестантського фронту проти католицької ліґи і був готовий взяти під опіку Україну, де православ'я зазнавало найтяжчих переслідувань збоку польської влади.

Перед відкриттям дискусії над рапортом Поршнєва виступили з спільною доповіддю на тему „Швеція й Росія в добу Тридцятилітньої війни" шведський дослідник д-р Вільгельм Там та д-р Богдан Кентржинський, після чого відбулися дебати над совєтським рапортом і шведсько - українською доповіддю одночасно. Д-р Там пішов цілковито врозріз з економічними й воєнно - стратегічними тезами Поршнєва, зазначуючи, що вони ніяк не знаходять потвердження в шведських джерелах. Про релігійний мотив він сказав;

„Студіюючи російські джерела, п. Поршнєв прийшов до висновку, що релігійний мотив, ідея спільного православно - протестантського фронту в боротьбі проти папізму, відігравали велику ролю в переговорах про російсько - шведський союз. Діючий у Швеції український дослідник Кентржинський дійшов, на підставі шведських джерел, також до висновку, що шведська дипломатія в Москві наполегливо підкреслювала спільність інтересів православної і протестантської Церков супроти небезпеки, яка загрожувала їм збоку католицизму. Висліди обох дослідників до певної міри взаємно доповнюються, але, коли йде про оцінки й висновки, то між ними в багатьох пунктах наявні суттєві розбіжності".

У своїй співдоповіді, д-р Кентржинський на підставі шведських і російських джерел, доказав, що московський уряд, не зважаючи на те, що протягом десятиліть використовував релігійний мотив у пересправах з Польщею, особливо від часу Берестейської унії, цілковито занехав цю політику в період Тридцятилітньої війни. Сталося це тому, що Москва не хотіла вмішуватися в европейський конфлікт. Ініціятива спільного православно - протестантського фронту вийшла не від царя, а від шведського короля Густава Адольфа, який безустанно від 1623 до 1632 року намовляв Московію взяти в оборону пригноблену поляками Україну. Московський уряд поставився неохоче до цієї шведської ініціятиви, не тільки пасивно, але й категорично її відкинув. Ще навіть у 1631 р., коли цар вже рішився був відновити війну з Польщею, Москва обмежилася претенсіями до Смоленська і Білоруси, а ініціятиву переговорів з запорозькими козаками цілковито передала в руки шведів. Пояснювалось це тим, що, анґажуючись в українські справи, московський уряд фактично був би приступив до европейської антикатолицької ліґи, а це цілковито розбігалося з цілями актуальної московської політики. Таким чином у характері протектора православної України перед польсько - католицьким гнітом виступив у добу Тридцятилітньої війни не московський цар, а провідник протестантської коаліції, шведський король Ґустав II Адольф.

Д-р Там відкинув тезу Поршнєва і став на позиції українського дослідника. „Особливо несподіваним є, — наголосив він, — змагання Ґустава Адольфа змобілізувати протестантську і православну публічну опінію для спільної боротьби проти цісаря й Риму". Д-р Там закінчив свою доповідь цитатою з шведськомовної розвідки Кентржинського на цю тему: „Ідея Ґустава Адольфа про солідарність православ'я, як фактора міжнародної політики, привела його до пляну російського протекторату над Україною. І так це був творець шведської великодержавности, який із вихідного пункту власних порахунків з Польщею, висунув ту думку, що мала зреалізуватись щойно в 1654 р., актом унії між Україною й Московією. Отже Ґустав Адольф є до певної міри одним із духових батьків Переяславської угоди. Треба додати, що українська політика шведського короля базувалася, здається, на нереалістичному уявленні, що розвал Польщі, як потуги та експансія Росії на Захід дорогою анексії України не загрожували шведським інтересам. Ця остання лінія східньо-европейської політики Ґустава Адольфа стала, проте, пів століття пізніше найскладнішою проблемою королівської епохи і перевирішила долю шведської великодержавности — його ж таки власного творива".

В дискусії доповідь Поршнєва зустрілася з гострою критикою не тільки західніх істориків, але й навіть польського дослідника з Вроцлавського університету, проф. В. Чаплінського. Тригодинні гарячі, але речеві дебати викликали великий інтерес столичної шведської преси, з рефератів якої подаємо деякі витяги.

Перший архівар Воєнного архіву, д-р Альф Оберґ, відзначує у „Свенска Даґбляде", що „д-р Там і д-р Кентржинський дали досконалий підсумок своїх дослідів. Активним був Ґустав Адольф із своїми широко закроєними торговельно-політичними плянами, в той час, коли російську політику характеризували льокально обмежені горизонти. Його думки кружляли весь час довкола розподілу Польщі:: Росія мала забрати всю польську Україну, а Швеція — корінні польські території.. Все це, одначе, звелося тільки до плянів і пропозицій, але шведського короля можна вважати духовим ініціятором унії між Росією й Україною в 1654 р. Антипольську політику Ґустава Адольфа продовжували потім каролінські королі, що привело до упадку шведської великодержавности."

Щоденник „Даґенс Нигетер" реферує дебати на першій сторінці, іронізуючи над Поршнєвим, який висловив обурення тим, що шведська преса дозволила собі дискутувати його вміщений у публікації Конґресу рапорт за кілька днів перед дебатами. „Даґенс Нигетер" вважає атаку проти шведської преси „за доказ цілковитої необізнаности проф. Поршнєва з формами праці вільної преси в західніх демократіях". — Дорікання шведським журналістам за „погану дисципліну" щоденник відкидає вказівкою на те, що в програмі Конґресу виразно зазначено, що всі видруковані рапорти мають бути простудійовані перед дебатами — реферуючи рапорт Поршнєва „Даґенс Нигетер" тільки поміг поширити його думки.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКР. НАРОДНОГО СОЮЗА

Українські Ветеринарні Лікарі відбули Ювілейний З'їзд в Шикаґо

Шикаґо. — В днях 3-5 вересня тут відбувся Другий З'їзд Українських Ветеринарних Лікарів ЗДА і Канади та 11-ті Річні Збори Об'єднання АУВЛікарів, під час яких урочисто відзначено десятиріччя з дня його заснування. Об'єднання АУВЛікарів є насьогодні єдиною того роду в українській діяспорі організацією українських вет. лікарів з єдиним, на науковій базі поставленим і фахово редаґованим ветеринарним періодиком „Інформативним Листком". 2-ий З'їзд, яким відзначено друге п'ятиріччя Об'єднання АУВЛ, відбувся в суботу 3-го вересня в готелі ЛяСаль з участю 53-ох делеґатів (на всіх 118 членів) із ЗДА та Канади і гостей, представників українських місцевих товариств. Відкрив його д-р Р. Барановський, а після короткого вступного слова почесного голови Т-ва проф. д-ра Івана Розгона і голови д-ра І. Білоскурського, вибрано почесну президію З'їзду, в склад якої ввійшли проф. д-р І. Розгін і почесні члени Т-ва проф. д-р О. Корсунський та о. д-р І. Чинченко. Ділову президію творили д-р В. Помірко, д-р В. Голіян і д-р Ст. Луговий (з Вінніпеґу). З'їзд вітали особисто або письмово представники багатьох крайових і місцевих наших установ. На закінчення першої частини З'їзду голова Об'єднання д-р І. Білоскурський виголосив звітну доповідь про десятирічну діяльність Т-ва, відмічаючи поодинокі етапи його розвитку і діяльности, його досягнення професійні, наукові, видавничі (Інф. Листок") і національно - громадські. В пополудневих годинах відбулася наукова сесія з доповідями членів: проф. д-р О. Корсунського, проф. д-ра І. Розгона, д-ра Е. Гіля, д-ра Я. Н. Ґелети. Ввечорі цього ж дня Об'єднання влаштувало вечерниці, в яких, крім членів Т-ва, взяли доволі численну участь запрошені гості, представники лікарського світу, громадських і інших установ, разом понад 120 осіб. Під час бенкету вручено д-рові Р. Барановському почесну грамоту і 11-томову „Історію України" М. Грушевського за віддану й успішну працю, як редактора „Інформативного Листка". В розваговій частині бенкету виступили з сольоспівами пп. д-р І. Рудавський, д-р Б. Балько і д-р Е. Гіль. Аранжером вечерниць був д-р О. Сас-Яворський.

Другого дня З'їзду, після Богослужень в обох українських церквах, відбулося в приміщенні УНМузею відкриття виставки ветеринарної преси і літератури, що її підготовив д-р Ґелета. Вона охоплювала фахову пресу і наукову літературу, рідкісні видання з Наддніпрянської і Західньої України та архівні матеріяли від часу оснування першого товариства вет. лікарів „Ватра" в 1912 р. По полудні цього ж дня в приміщенні Музею відбулися 11-ті Загальні Збори Об'єднання, під час яких обговорено минулорічну діяльність Т-ва та визначено напрямні на черговий рік. До нової Управи Об'єднання ввійшли: проф. д-р І. Білоскурський як голова, д-р А. Базар і д-р Гр. Лозинський як містоголови, д-р В. Помірко як секретар, д-р Б. Ткачук як організаційний референт, д-р В. Петрина як скарбник і д-р Вірщук як бібліотекар-господар. Редактором „Інформаційного Листка" переобрано знову д-ра Р. Барановського, а його технічним редактором д-ра П. Гладкого. У вечірніх годинах на закінчення З'їзду відбулась товариська гутірка, під час якої п. Курилас розказав про враження свого, неприявного на З'їзді, брата д-ра Куриласа з недавньої поїздки на Україну.

(За „Українським Життям", Шикаґо)

● **Сирійська преса** закидає йорданському королеві Гуссейнові, що він приготовляє аґресію проти Сирії, як частини З'єдиненої Арабської Республіки. Знову ж йорданська преса й радіо закликає сирійців порвати державний зв'язок з Єгиптом, який використовує Сирію для розсварювання її з іншими арабськими країнами та ширення в них заколоту підривною роботою й терористичними замахами, в користь персональних амбіцій президента З'єдиненої Арабської Республіки Гамаля Абдель Нассера.

НОВІ УСПІХИ ЗДА В ОЛІМПІЙСЬКИХ ІГРИЩАХ

Рим. — В одинадцятому та дванадцятому дні Олімпіяди в Римі репрезентанти ЗДА здобули знов дев'ять золотих медаль, що дає в сумі 30 золотих медаль в цій Олімпіяді для ЗДА. Совєтський Союз здобув досі 26 золотих медаль, але перевагу в неофіційному точкуванні країн має завдяки більшому числу срібних та бронзових медаль та здобутим дальшим місцям, тобто 4, 5 і 6, за які числяться точки. Стан точок СССР — 503, ЗДА — 484 і пів.

Золоті медалі для ЗДА в цих двох днях здобули: три борці в дужанні вільним стилем, і в підношенні тягарів, Реф Джонсон в десятизмагу, який переміг репрезентанта Національного Китаю студента Янґа, Отіс Дейвіс в бігу на 400 м. з феномальним часом 44.9, який став новим світовим і олімпійським рекордом, Дон Бреґ в стрибку в жердкою (15 стіп і 5 цалів), Ал Ертер в меті диском, та Джордж О'Дей у перегонах вітрильників.

Несподіванкою в цих днях була перемога дружини Японії в руханці чоловіків над Сов. Союзом, який здобув друге місце. В індивідуальних змаганнях руховиків Сов. Союз в конкуренції чоловіків здобув перше місце. В руханці жінок українка Ляриса Латинін знаходиться тепер на другому місці.

До гарних осягів українців, які заступають Сов. Союз належать: четверте місце Юрія Кутенка в десятизмагу, перше місце і золота медаля Людмили Лисенко (зам. Шевцова) в бігу на 800 метрів (час 2:04 рівний її світовому рекордові), четверте місце в ході на 50 км. Олександра Щербини, п'яте місце Ігора Петренка в стрибку з жердкою, шосте місце Віктора Компаніця в меті диском. В стрибках вгору жінок до фіналів заквалiфікувалися Таїса Ченчик та Галина Доля.

Число українців в репрезентації Сов. Союзу велике, але точне устійнювання приналежности даного змагуна до України важке, бо при територіяльному підході до цього натрапляємо на неукраїнців мешканців України, а багато українських змагунів живуть в Москві, Ленінграді і інших містах, куди попали вони як майстри спорту, бо на Україні окупанти не прив'язують стільки ваги до спорту і не дають таких можливостей молоді як в Московщині.

Смачного!

Подавайте Імпортовану ПОЛЬСЬКУ ШИНКУ

на пікніках, до канапок або, як головну страву, коли впадуть несподівані гості.

- Відома в цілім світі **ШИНКА з ПОЛЬЩІ** дає найбільше задоволення — вона є без костей, має дуже мало товщу або галяретки, не має відпадків, виїмково худа, м'яка, сочиста, готова до їдження — взагалі **ШИНКА з ПОЛЬЩІ** є незрівняна в смаку і економічна.
- Імпортовану з **ПОЛЬЩІ ШИНКУ** можна дістати в малих фамілійних розмірах, три, чотири і п'ять фунтових пушках.
- Пам'ятайте, — коли робите закупи, — придбати собі запас **ІМПОРТОВАНОЇ ПОЛЬСЬКОЇ ШИНКИ**, щоб мати вдома постійно цей правдивий імпортований присмак.

● Жадайте все шинки з Польщі

Правдиві м'ясні вироби з Польщі мають наліпки ATALANTA — KRAKUS — TALA з написом "PRODUCT OF POLAND"

● ПРАЦЯ ●

● PROFESSIONAL HELP ●

Registered NURSES Lic. Pract. NURSES

Excellent immediate openings. All shifts open. Good salaries plus differentials for evening and inght. Maintenance available or near by rooms and apartments to hospital. Liberal personnel policies. — Apply, write wire, of call:

St. Joseph's Hospital
DEL NORTE, Colorado

● ПРАЦЯ ●
● HELP WANTED MALE ●

МОНТЕРИ — МЕХАНІКИ
зі знанням при токарнім варстаті, фрезах та матрицях. Можливість на головного робітника при відділі виробу машин і апаратів. Досвід при титанією алюмінієм, рисуванні та елект апаратах. Телеф. від вівтірка
PElham 8-4400

● FARMS FOR SALE ●

НА ПРОДАЖ ФАРМА

160 акр., 80 акр. управної, 80 акрів лісу, мур. ДІМ, 8 кімнат, лазничка, гараж на авто і будинок для машинерії, автомат водопой, стайня на 40 штук худоби, 2 сайла і багато інших господарських будинків, при головній дорозі, в стейті Висконсин.
RR 3, Box 136, Neillsville, Wisc.
По інформації:
Anna PUSTOWA
15 Summit Avenue
Jersey City 4, N. J.

BUY U.S. SAVINGS BONDS

ЩАДІТЬ У ЛЕГКИЙ СПОСІБ
КУПУЙТЕ СВОЇ БОНДИ
ЧЕРЕЗ ПЕЙРОЛ СЕЙВІНҐС

● REAL ESTATE ●

BRONX, N. Y.
Fordham Vicinity — 9-кімн. дім, в доброму стані, нові шінглі та свіжо відновлений. Добрий дохід. 4 кімнати винаймається, що дає понад $200 місячно. Модерна лазничка і кухня, мосяжні рури, олив. огрівання, близько шкіл, склепів та комунікацій. Добре купно за $17,000.
Телеф.: LU 4-8548

NEW BRIGHTON, Staten Island
Чудов. "Frame & slate shingled" ДІМ, 4 спальні, мосяжні рури, жалюзі, вікна, гаряча вода, автоматичне огрівання. Свіжо відновлене, в досконалому стані, низький податок — $180 на рік. Близько шкіл, склепів і автобусу. Тільки — $10,500. Наглий продаж. Треба оглянути.
SA 7-2392

BROOKLYN, N. Y.
CYPRESS HILLS, 7-кімн., мур., повністю змодернізований ДІМ 1½ лазнички, огрівання, гаряча вода та багато інших особливостей. Цінить — $18,500.
Телеф.: MI 7-9257

● REAL ESTATE ●

ДОМИ — бизнеси — МОРҐЕДЖІ
BUTTERLY & GREEN, Corp.
В. Кузьминський
168-25, Hillside Avenue — JAMAICA, L. I., N. Y.
Tel.: JA 6-6300
ЩОДНЯ від год. 11:00 — 8:00 вечора.
Окремі відділи для нових будинків, бизнесів, морґеджів і т. д.
— ВЛАСНЕ МІСЦЕ ДЛЯ ПАРКУВАННЯ —
Кілька вибраних, спеціяльно рентабільних пропозицій:
FLUSHING — 3 бл. сабвей, гарний город — ще один 4-род., мур. дім; — **БЕЗ РЕНТ-КОНТРОЛІ.** 5 кімнат для власника та $275.00 місячний рент. Ціна — $32,500.
ASTORIA — 6-род., мур. дім, мешкання по 5 баксових кімнат, річний рент $4,800. Ціна — $30,000.
Багато рейчів вже від $15,000.
ПОНАД 1,000 ВСЯКИХ ІНШИХ ДОМІВ У ВСІХ ГАРНИХ, ЗЕЛЕНИХ ОКОЛИЦЯХ.

АКРИ ВИСОКО СУХО $749 ЗА АКР
Акуратно поміж **New Sunrise Highway Extension і New York to Riverhead Expressway.**
Недалеко нова фабрика для шукаючих праці. Ми не продаємо таких парцель, де нема готових удогіднень. Проте висока потенціяльна вартість ґрунтів на Лонґ Айленді вказує відразу второпному купцеві, що варта інвестувати туди таку низьку ціну. Земля, яку ми продали п'ять років тому за $99 за акр, коштує тепер по $3,000 за акр. Хто тоді повірив би в це? Хай Ваші гроші ростуть разом із зростом Лонґ Айленду! Не пропустіть цієї золотої нагоди. ІНВЕСТУЙТЕ НЕГАЙНО!
$49 ЗГОРИ — ПО $10 МІСЯЧНО
Зразковий „бонґало" при Jericho Turnpike, Route 25 — Three miles past Smithtown, ALSO NEW OFFICE on Jericho Turnpike, Route 25 — One mile east of Smithtown Bypass & 376 Jericho Turnpike, Selden.
K. H. LEEDS — LAKE RONKONKOMA, L. I.

УКРАЇНСЬКА УНІВЕРСАЛЬНА КРАМНИЦЯ
ALMOHR CO.
136 FIRST AVE. NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: OR 3-3510
— поручає —
ПО НАЙНИЖЧИХ ЦІНАХ слідуючі товари:
ІМПОРТОВАНІ та МІСЦЕВІ
НА ВИСИЛКУ ПАЧОК
Текстильні матеріяли на убрання, плащі, костюми і суконки, всипи на перини, полотна, нитки DMC, светери, хустки, дивани, наліжники, бритви, діяманти, ножиці, машинки до стриження волосся і т. п.
НА ПРЕЗЕНТИ З РІЗНИХ НАГОД
Кераміка, кришталі, обруси, косметика, імпортовані делікатеси, солодощі і багато інших.
ЗАЙДІТЬ! — КУПІТЬ! — ПЕРЕКОНАЙТЕСЯ!

НАШІ 4 ЗАПОРУКИ
1. ЧЕСНОТА (Понад усе)
2. ВИНАГОРОДА (Платимо 4½%)
3. ТАЯНА (Інтимні справи не виходять поза мури інституції)
4. СПОКІЯ ТА ПЕВНІСТЬ (На сторожі майна стоїть не приватна, але державна влада ЗДА)

ЦЕ-ЗАСАДИ, ЯКІ МИ НЕ ТІЛЬКИ ГОЛОСИМО, АЛЕ І ПРАКТИКУЄМО КОЖНОГО ДНЯ. ВОНИ БЛАГОСЛОВЛЯТЬ НАШУ ІНСТИТУЦІЮ МІЛЬЙОНАМИ ТА Є ЗАПОРУКОЮ НА МАЙБУТНЄ!

TRIDENT SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
1935 WEST 51ST STREET - CHICAGO 9, ILLINOIS
TELEPHONE PROSPECT 6-5800

Cosmos Parcels Express Corp.
(LICENSED by INTOURIST)
Шліть свої пакунки Приятелям і своїм Кревним до **КРАЮ** і всіх частин схід. **ЕВРОПИ І АЗІЇ.**
ПАЧКИ Є ЗАБЕЗПЕЧЕНІ. ● ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
ВІДБОРЕЦЬ НЕ ДОПЛАЧУЄ НІЧОГО.
За повними інформаціями пишіть, або зайдіть до найближчого Відділу:

NEW YORK 3, N. Y. — 39 Second Ave.	Phone:	AL 4-5456
BROOKLYN 7, N. Y. — 600 Sutter Ave.	"	DI 5-8808
PATERSON 1, N. J. — 99 Main St.	"	MU 4-4619
VINELAND, N. J. — West Landis Ave. (Gr. Orth. Church Bldg.)		
LAKEWOOD, N. J. — 126 — 4th Street	Phone:	FO 3-8569
NEW HAVEN, Conn. — 6 Day Street	"	LO 2-1446
PITTSBURGH 3, Pa. — 1015 E. Carson St.	"	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio — 2683 W. 14th St.	"	TO 1-1068
WORCESTER, Mass. — 174 Millbury St.	"	SW 8-2868
HAMTRAMCK, Mich. — 9350 Jos. Campau	"	TR 3-1666
CHICAGO 22, Ill. — 2222 W. Chicago Ave.	"	BR 8-6966
SAN FRANCISCO, Cal. — 2076 Sutter St.	"	FI 6-1571
NEWARK 3, N. J. — 428 Springfield Ave.	"	BI 3-1797
PHILADELPHIA 41, Pa. — 4925 Old York Rd.	"	DA 4-4401
SPRINGFIELD, Mass. — 1716 Main St.	"	RE 2-7163
WATERBURY, Conn. — 6 John Street	"	PL 6-6766
GRAND RAPIDS, Mich., — 414 Scribner Ave. N. W.	Tel.:	GL 8-2256 or GL 8-2006
DETROIT, Mich. — 7300 Michigan Ave.	"	VI 1-5355
PASSAIC, N. J. — 211 Monroe Street	"	PR 3-0979

The Vineland Branch open Friday, Saturday and Sunday only.

48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550 New York City
Нова Л. П. ПЛАТІВКА
з укр. народніми танками (козачок, запорожець, аркан, гопак, журавель, й ін.)
Ціна — $4.95

● BUSINESS OPPORTUNITY ●

M & M CLEANERS
1437 First Avenue
New York City
DRY CLEANING STORE for SALE.
На продаж крамниця ХЕМІЧНОГО ЧИЩЕННЯ.

CONCORD, Staten Island
Добра нагода для подружжя або родини.
ЛАНЧОНЕТА,
поставлена тому 11 років. Тепер дає $500.00 і більше тижнево. Все устаткування із нержавіючої сталі, 5 скринь, ліз на 10 р., 10 р. право заміни. Добре положення. Знаменита нагода. Поміркована ціна. Телеф.:
GI 7-9660 — ask for Nick.

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

Читайте щоденник „Свободу"

● MISCELLANEOUS ●

Чоловіче УБРАННЯ,
нові і легко уживані плащі, черевики та все інше, для себе і для
ВИСИЛКИ за ОКЕАН.
Помірковані ціни. Даром поправки.
LUTA CLOTHING
1556 St. Nicholas Avenue
187 - 188 Sts., N.Y.C.
n. St. Nicholas Ave. IRT 191st Sta.

ЛІКИ
це найбільш **КОРИСНИЙ ДАРУНОК ДО КРАЮ!**
Висилаємо до Европи 20% ЗНИЖКИ
ҐАРАНТІЯ ДОСТАВИ.
Мито оплачується тут.
Висилаємо
ЛЕТУНСЬКОЮ ПОШТОЮ
Rimifon, Penicillin, Streptomycin, Glucose, Cycloserine, Vitamins — Igrapyrin, Orinase (diabetes), Urodan.
Спеціялісти европейських рецепт полагодять Ваші рецепти точно.
Европейські плоскі ТЕРМОМЕТРИ.
СПЕЦІЯЛЬНІ ПАЧКИ
для хворих на туберкульозу, артретизм, ревматизм, для діабетиків, з високим тисненням крови і т. д.
Говоримо ВСІМИ мовами.
Пишіть або телефонуйте:
B. FELDMAN PHARMACY
111 Ave. "A" & 7th Street
NEW YORK CITY
Tel.: OR 7-5980
СПЕЦІЯЛЬНО: При замовленні поштою або особисто, залучіть вирізок цього оголошення, а одержите на вищезгадані ліки й всі інші 20% ЗНИЖКИ, яку з огляду на велике замовлення покупців — продовжуємо.

● PROFESSIONAL ●

ЧИ ВИ — ВІДПОВІДНА ЛЮДИНА ДЛЯ ВИКОРИСТАННЯ НАГОДИ ЖИТТЄВОЇ КАР'ЄРИ?
Докладний вишкіл в професії асекурації на життя. Безплатно. Без зобов'язання. Успішні кандидати дістануть привабливі пропозиції праці. Напишіть або закличте: Mr. BLACK
415 Madison Ave., NYCity
PLaza 5-2800

● MISCELLANEOUS ●

Ношений ОДЯГ
— для —
ПОСИЛОК в ЕВРОПУ,
куплений в льомбардах, майже новий для жінок, мужчин і дітей.
Нечувано низькі ціни.

Зовсім нові мужеські костюми від	$20.00
Убрання	$5.00 і більше
100% вовняні штани	$ 4.00
Зимовий плащ від	$ 8.00
Жіночий одяг	$ 3.00
Жіночі костюми з вовни і шовку	$ 4.00
Вовняні спідниці	$ 1.50
Дитячий одяг з найл.	$ 0.70
Найлонові блюзки і сорочки	$ 0.70
Мужеські сорочки	$ 0.70

ВСЕ, ЯК НОВЕ.
Прошу самим переконатися без жадного зобов'язання.
Відкрито: від 10 рано до 7 веч. від понеділка, включ. суботу.
Зверніть увагу на нашу адресу:
Szabadi de Lux
USED CLOTHES
1575 3rd Avenue
(bet. 88th & 89th Sts.)
New York City
Для ліпшої вигоди:
TR 6-7460

Увага! МЕШКАНЦІ Увага!
SYRACUSE, N. Y. й ОКОЛИЦІ!
Найбільш відповідальна фірма
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
подає до відома мешканцям
СИРАКЮЗ, Ню Йорк і ОКОЛИЦІ,
що на бажання клієнтів
ВІДКРИЛА НОВИЙ ВІДДІЛ
ФІРМИ
Package Express & Travel Agency, Inc.
1409 W. Genesse Street — SYRACUSE, N. Y.
Phone: HArrison 2-5386
При відділі зорганізовано продаж різних МАТЕРІЯЛІВ, ШКІРИ й других ТОВАРІВ, по уміркованих цінах.
- Всі посилки висилається безпосередньо з Syracuse, N. Y., протягом 3-4 днів;
- Достава пачок до всіх частин Сх. Европи ґарантована;
- Всі пачки висилається з оплаченим тут митом.

Відкрито:
ВІВТОРОК, СЕРЕДА і П'ЯТНИЦЯ: 4:30-9:00 веч.
СУБОТА: від 9:30 ранку до 4:00 по пол.

Замовляйте ВУГІЛЛЯ тепер!
Засновано 1921 р.
Низькі весняні ціни.
EVergreen 3-4450
MAPLE COAL & COKE Co.
72-74 Box Street, Brooklyn 22, N. Y.
Достава до:
MANHATTAN ● QUEENS ● BRONX ● BROOKLYN
Fred KUDLAK - Oil Burners - Український ВЛАСНИК

• ADOLF SCHRAGER'S •

ДОБРА ПОРАДА!

Прибувши до Америки,
Порадились у Еріки,
Щоб меблі такі мати,
Всіх гостей здивувати.

Ти бачиш в мене в хаті,
В кождісінькій кімнаті,
Є меблі, мов вистава,
Це **ШРАГЕРА** є слава!

Яка ціна, яка краса,
І сплачуєш без реченця!

Власники:
Adolf Schrager & Adolf Taub
Відкрито:
щоденно до 9-ої год. вечора,
у вівторок і п'ятницю до 6-ої.

• 1647 SECOND AVENUE •
(bet. 85 u. 86 ST TEL. RE 7-2850)

ЛІКУВАННЯ ВЕРЕДУ ШЛУНКА
Сконцентровані чайні екстракти для лікуваня улькусу, з причини надквасоти.
8 унцій — $12.00
KIEHL PHARMACY
109 3rd Ave., near 13th St.
New York City

Іван ВУЙКІВ
Знана
УКРАЇНСЬКА
ФУТРЯНА ФІРМА
виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА
перемодельовує проходжені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на ПЕРЕХОВАННЯ - STORAGE
Відбір і достава на місце.
J. WUJKIW, Inc.
MANUFACTURING FURRIER
111 E. 7th Street
New York 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

BUY U.S. SAVINGS BONDS

ЗБІЛЬШЕНІ ДИВІДЕНДИ!

4% річно
КРЕДИТОВАНЕ, АБО ПЛАТНЕ 2 РАЗИ В РІК.

Починаючи 1-го липня 1960 р.
- Ощадності, забезпечені до $10,000.
- Гроші, одержані до 15-го ВЕРЕСНЯ 1960 р., будуть процентувати нові дивіденди від 1-го ВЕРЕСНЯ.
- Радо приймаємо нові конта, від $1.00 вгору.

IRVING SAVINGS and LOAN ASSOCIATION
126 MARKET ST. (бл. MAIN) PATERSON, N. J.
Відкрито ЩОДЕННО — від 9-ої рано до 3-ої по полудні
Також у П'ЯТНИЦІ — від 6-ої до 8-ої вечора
ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ:
ОЩАДНОСТЕВІ КОНТА — РІЗДВЯНІ ОЩАДНОСТІ — ВАКАЦІЙНІ — ГІПОТЕЧНІ ПОЗИЧКИ — ПОЗИЧКИ НА ПОЛІПШЕННЯ ДОМУ — ПОДОРОЖНІ ЧЕКИ — ГРОШОВІ ПЕРЕКАЗИ — ПРИЙМАННЯ РАХУНКІВ ЗА ГАЗ, ЕЛЕКТРИКУ І ТЕЛЕФОН — ВОГНЕТРИВАЛІ СКРИНЬКИ.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕЙТІ
NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх
Обслуга чесна й найкраща
У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
John KOWALCHYK
129 GRAND STREET
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel: HEnderson 4-5131

Петро ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568